

Mál nr. 102/2022**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Nafn váttryggingartaka ábyrgðartryggingar (X)****Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.****Gögn.**

1. Málskot mótttekið 30. mars 2022 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 7. apríl 2022.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 19. apríl 2022.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 12. ágúst 2020 hafi M, við vinnu sína í þágu X, verið einn að störfum á þaki sumarbústaðar en vinnan hafi falist í því að negla niður þakplötur. Hafi M verið í fallbelti sem hafi verið fest við sperruenda á öðrum megin á þakinu. Við störf sín hafi M farið yfir mæni þaksins enda hafi þurft að negla niður nagla sem enn stóðu uppúr þakplötum við mæninn en hætta hafi verið á að þeir naglar festust í bandinu sem M var festur við. Þegar M var kominn upp á mæninn hafi hann runnið niður þakið hinum megin. Þar sem fallbeltið var fest við þakbrún þeim megin sem hann rann hafi M þá fallið til jarðar. Engir stillansar eða aðrar fallvarnir hafi verið til staðar. M hafi meiddst töluvert við fallið enda brún þaksins í yfir þriggja metra hæð frá jörðu og séu áverkar hans að stórum hluta varanlegir. Hinn 7. júní 2021 krafðist M bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V en þeirri kröfu hafi verið hafnað með bréfi V dags. 17. september 2021 á grundvelli þess að ekki hefði verið sýnt fram á saknæma háttsemi X eða starfsmanna þess í aðdraganda slyssins. M byggir á nánar tilgreindum ákvæðum laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum og reglugerða settum með stoð í þeim. Hafi X á grundvelli þeirra verið skylt að koma fyrir stillönsum eða öryggisbretti við þakbrúnina til að tryggja öryggi þeirra sem unnu á þakinu. Auðvelt hafi verið að koma slíkum búnaði fyrir á staðnum og verði því ekki byggt á undanþáguákvæði sem kveði á um að heimilt sé að nota öryggisbelti verði öðrum búnaði ekki komið við. Þá hafi M verið falið að vinna á þakinu án þess að fá til þess fullnægjandi þjálfun eða leiðbeiningar. M hafi ekki haft reynslu af störfum af þessu tagi og hafi því ekki verið réttlætlanlegt að fela honum að vinna einum á þakinu. Framangreind vanræksla hafi leitt til slyss M. Þar sem slysið hafi þá ekki verið réttilega tilkynnt til Vinnueftirlitsins sbr. 79 gr. laga nr. 46/1980 verði X að bera hallann af sönnunarskorti sem af því leiði.

Í bréfi V segir að í frumgögnum, þ.e. tjonstilkynningu til V og tilkynningu til Sjúkratrygginga Íslands, komi fram að M hafi verið að fullnegla þakklæðningu þegar hann fór upp á mæni þaksins til að hvíla sig. Þegar hann var þar hafi hann tekið eftir nagla á gagnstæðri hlið þaksins sem ekki var fullnegldur. Hafi hann þá teygt sig að naglanum með hamar í hendinni. Hafi hann þá misst grip það sem hann hafði með hinni hendinni á mæninum og fallið niður. Mótmælir V því málavaxtalýsingu í málskoti að því leyti sem hún er í ósamræmi við lýsingu á atvikum í ofangreindum tilkynningum. Ferð M upp á mæninn hafi verið með öllu þarflaus. Þá sé óumdeilt að M hafi verið í fallbelti af viðurkenndri gerð sem hafi verið fest með viðurkenndum hætti. M hafi jafnframt, tveimur dögum fyrir slysið, fengið kennslu í notkun fallbeltisins og það hafi verið brýnt fyrir honum að nota það öllum stundum. Um einaldan búnað með augljósa virkni sé að ræða og starfsmanni sem hafi haft reynslu, fengið þjálfun, og starfað í nokkra daga á umræddu þaki hafi mátt vera fullljóst hvernig fallbeltið og öryggislínan virkuðu. Við vinnu sem þessa sé þá almennt notast við fallbelti og öryggislínu enda mjög tímafrekt að smíða öryggispalla kringum þök sem aðeins sé unnið við í nokkra daga. Hafi verið bæði heimilt og eðlilegt að nota aðeins öryggisbelti með línu umrætt sinn enda sé það heimilt verði öðrum öryggisbúnaði, s.s. öryggisbretti, ekki komið við. Sé því um opið skilyrði að ræða og að mati V heimilt og eðlilegt að nota belt og línu umrætt sinn. Jafnvel þó svo hefði ekki verið sé ekki sýnt fram á orsakatengsl meints vanbúnaðar og tjóns M. Þá hafi M ekki verið einn við vinnu á tjónsdegi enda hafi annar starfsmaður verið í stiga að vinna við þakkantinn er umrætt tjónsatvik varð. Tjón M verði samkvæmt framansögðu rakið til aðgæsluleysis M sjálfs og/eða óhappatilviks og verði ekki vikið frá almennum sönnunarreglum á grundvelli þess að atvikið hafi ekki verið tilkynnt Vinnueftirlitinu samdægurs, enda hafi ekki legið fyrir á þeim tíma að um alvarleg meiðsl væri að ræða. Jafnvel þó nefndin komist að þeirri niðurstöðu að

atvikið verði rakið til saknæmrar vanrækslu X hljóti stórkostlegt gáleysi M, er hann tók sjálfviljugur þá ákvörðun að fara upp á mæninn til að hvílast og þaðan yfir á gagnstæðan þakflöt án þess að skeyta um þá augljósu hættu sem í því fólst, að leiða til fullrar skerðingar á bótarétti hans, sbr. 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993.

Í viðbótarathugasemdum M er því mótmælt að óumdeilt sé að umrætt fallbelti hafi verið af viðurkenndri gerð og að það hafi verið fest með viðurkenndum hætti enda liggja engar frekari upplýsingar um fallbeltið fyrir í gögnum málsins. Þá er ítrekað að þjálfun M hafi verið ábótavant og að skýrt sé að X hafi ekki fylgt skýrum reglum um skyldur til öryggisráðstafana við þær aðstæður sem M hafi starfað við á slysdegi.

Álit.

Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu beri sönnunarbyrði um að skilyrði slíkrar ábyrgðar séu uppfyllt. Fyrir liggur að umrætt atvik var ekki tilkynnt Vinnueftirlitinu fyrir en 28. ágúst 2022. Þar sem ekki liggur að fullu fyrir hvenær í ljós kom að M væri óvinnufær í einn eða fleiri daga, eða að líkur væru til þess að hann hefði orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni, verður þó ekki talið sýnt að með því hafi X brotið gegn 79. gr. laga nr. 46/1980. Verður því ekki vikið frá almennum sönnunarreglum á grundvelli þess að umrætt atvik hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins fyrir. Í tjónstilkynningu M til V svo og tilkynningu til Sjúkratrygginga lýsir M atvikum svo að hann hafi verið að störfum á austurþekju að fullnegla klæðningu þegar hann fór upp á mæni þaksins til að hvíla sig. Þar hafi hann tekið eftir nagla á vesturþekju sem ekki hafi verið fullnegldur og hafi hann teygst sig eftir honum en þá misst takið á mæni þaksins og runnið niður vesturþekjuna. Verður að byggja á þessari atvikalýsingu og af henni má ráða að engin sérstök nauðsyn hafi borið til þess að M teygði sig með þessum hætti á vesturhluta þaksins. Þá verður jafnframt að telja að um einfalt verk í sjálfu sér hafi verið að ræða og að M hafi mátt gera sér grein fyrir virkni þess öryggisútbúnaðar sem var til staðar. Þannig hafi honum mátt vera ljóst að á meðan lína fallbeltisins var fest við sperrukant á vesturþekju nyti hann ekki fallverndar þeim megin á þakinu. Í IV. viðauka við reglugerð nr. 547/1997 sem M vísar til kemur fram að verði slíkur, þ.e. verkpöllum, eða öryggisbretti við þakbrúnina, eða a.m.k. jafntryggum öryggisbúnaði ekki komið við skuli hver starfsmaður sem vinni á þaki hafa öryggisbelti með lás í líflínu af viðurkenndri gerð og skuli hún fest á öruggan hátt í fastan hluta byggingarinnar. Hefur ekki verið sýnt fram á að aðbúnaður eða öryggi á vinnustað hafi verið í andstöðu við þetta ákvæði eða að þjálfun eða leiðsögn hafi verið ábótavant og að það hafi valdið tjóni M. Verður samkvæmt framansögðu að telja að um óhappatilvik og/eða eigin aðgæsluleysi M hafi verið að ræða.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 24. maí 2022.

Póra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir